

جشن " چله چختی " در قوچان

خاطره ای از

قلندر قوچانی

و بیان رسوم این جشن ویژه مردم قوچان

نم جوال هم مِباقت، لته و شیرریت زیاد داشت، اگر قویمکی از لته هاش مُدزیدم و چله چختی میساختم، وقتی مندو بشکته نفت مخواستدم که خوب نم بیکیشه و نفتی پره، میدید و حتماً دعوام میکرد. پس بوید مرفتم دورش میگشتم و پسر خوبی مرفتم و به حرفاش گوش میدادم که او هم به حرفم گوش بته و از رختای نیمدار و پره یک دو تیکه پارچه بهم بته تا با سیم های آرته که از قبلاً تیار کرده بیدم، یک دنه چله چختی قُرس و گیلور بسازم که جلوی رفقام هم کم نیازم و دو سه ساعت پتنوم چله چختیمه دستم بیگیرم و دور سرم تو بَنوم و کیف کنم.

از دو روز قبل گولله چله چختیمه مندو بشکته نفت خوابنده بیدوم، با سیم اریه ماشین خوب قُماریچش کرده بیدوم و یک دسِتِه جوندار هم برایش ساخته بیدوم که موقع تو دادن، از دستوم در زره و زود هم خامیش نره.

سر چهارراه سوم خیابون هاتف، یک عده جمع رفته بیدن که تایر ماشین آتیش کین تا تل هر سال، اکبر یاقوتی فلوت برته و قاسم یاقوتی هم تیمپو، علنقی پسر عموی نم هم خوانندگی کته و زن و مرد و پیر و جون جمع برن دور آتیش و بخن و بزَن و برقصن.

زنها ویمستادن بیخ دیفال به تماشا و پیر مرد ها مواظب بیچه ها که مندو آتیش نوفتن و شلوغ نکنن و بقیه هم با هم چره میکردن و مستاته مرقصیدن، انگار مندوی محلی مان عروسی بید. از همه جا میمَدن به تماشا.

جونا فرت فرت از بالای آتیش کلون خز مَزَدن و جلوی زنها قیف میمَدن که یعنی بله ما نیمترسیم. از آخر که مردها ذله مرفتن و آتیش هم کم مرفت، مردها مرفتن عقب تا زنها هم بیین دور آتیش و دخترهای جِوون، از بالای آتیش خز بزَن و اونا هم خودی نشون داده بشن.

مردم غریبه که از سر کوچه مان میرفتن خنه شان، و از صدای فلوت و تیمپو در میرفت که زنها هم پرقصن، چون همه با هم قوم و خویش آشنا بیدیم، مرد و زن، خانوادگی یک شیکم پرقصیدن و ما هم تماشا میکردیم. چون بعضی زنها خجالت میکشیدن پرقصن، میرفتن مندو حولی یک همسیده جمع میرفتن و نم خوب دیره مزد و بقیه هی پرقص و کیف کن. ما هم که خوردی بیدیم اجازه ورود به همه جا ره داشتیم، لوی دست و پای زنها جا میرفتیم و قر میدادیم و با اونا بازی میکردیم. تا مسخره بازی در میکردیم از گوشمان میگرفتن مونداختن مندو کوچه، هر گوشه از کوچه به تریکی شو، یک آتیشی روشن بید، آدم خیال میکرد مندو آسمون پر از ستاره وستاده.

یادش بخیر

واقعا یادش بخیر

خدا رفتگان ره رحمت کنه و اونایی هم که هستن شاد و سلامت بشن
قلندر قوچانی

فایل صوتی متن فوق

<https://ebrahimemad.net/ghouchan/audio/chalahchekhty-1-radio-ghouchan.mp3>

